

Editor:
Hadrian Mateescu oameni și cărți

Redactor:
Camelia Coste

Concept grafic
Silvia Olteanu, Alexandru Botea

DTP:
Rađu Nan

Corectură:
Cristina Teodorescu

Copyright © Haralamb Zință, 1975

Copyright © 2021 Publishing Solutions

Este interzisă reproducerea integrală sau parțială a lucrării, sub orice formă, fără permisiunea scrisă a editurii.

Toate drepturile rezervate.

PUBLISOL

Casa Presei Libere, Corp A3-A4, Etaj 1

Tel.: 021.336.36.33

E-mail: office@publisol.ro

Găsiți cărțile noastre pe www.publisol.ro

Descrierea CIP poate fi consultată
pe siteul Bibliotecii Naționale a României

ISBN: 978-606-9739-05-1

2021

Tipărit la ARTPRINT
www.artprint.ro

HARALAMB ZINȚĂ

un glonte pentru rezident

CUPRINS

Capitolul I: *Fantoma domnului Pantazi* | 5

Capitolul II: *Adio, domnule căpitan!* | 47

Capitolul III: *Pantazi + Pantazi = 2 Pantazi* | 99

Capitolul IV: *Un mesaj de dincolo de mormânt* | 131

Capitolul V: *Caietul Mariei Anghelini* | 157

Capitolul VI: *Pasiunea fostului arhivar* | 203

Capitolul VII: *Mort, mort de-a binelea* | 239

Capitolul VIII: *Memoria avocatului* | 301

Capitolul IX: *O zi furtunoasă* | 339

Capitolul X: *„Centaurul” renaște* | 377

Haralamb Zincă (pseudonimul literar al lui Hary Isac Zilberman)
 s-a născut pe 4 iulie 1923, la Roman.

Scriitorul a captivat generații întregi de cititori prin cele peste 50 de romane polițiste și de spionaj publicate, dar și prin jurnalele de front și cărțile de cercetare istorică.

Este considerat părintele literaturii de gen din România, *Sfârșitul spionului fantomă* fiind prima carte de spionaj scrisă de un autor român, iar *O crimă aproape perfectă*, prima carte polițistă.

A fost unul dintre cei mai vânduți scriitori români ai epocii sale. Cărțile lui, tipărite în tiraje de 250 000 – 300 000 de exemplare, se epuizau în doar câteva zile. Cazurile inventate de el erau atât de surprinzătoare, încât anchetatorii profesioniști îi cereau sfaturi pentru rezolvarea unor cazuri reale.

A fost distins cu Premiul Asociației Scriitorilor din București – pentru cartea-document *Și a fost ora H* (1971) – și cu Premiul Uniunii Scriitorilor (1976).

A murit, după o lungă suferință, la București, pe 24 decembrie 2008.

Printre cele mai cunoscute romane scrise de Haralamb Zincă, se numără: *Sfârșitul spionului fantomă* (1963), *Taina Cavalerului de Dolenga* (1965), *Moartea vine pe bandă de magnetofon* (1967), *Ochii doctorului King* (1968), *O crimă aproape perfectă* (1969), *Crima de la 217* (1970), *Limuzina neagră* (1973), *Un glonte pentru rezident* (1975), *Soarele a murit în zori* (1976), *Mapa cenușie G.R.* (1977), *Dragul meu Sherlock Holmes* (1977), *Toamna cu frunze negre* (1978), *Anotimpurile morții* (1980), *Glonțul de zahăr* (1981), *Destinul căpitanului Iamandi* (1982), *Operațiunea „Soare”* (1984), *Suspecta moarte a lui Mario Campanella* (1991), *Moartea m-a bătut pe umăr* (1993), *Moartea mirosea a Christian Dior* (1997).

I

fantoma domnului pantazi

Poate că Lucian nu ar fi auzit țârâitul prelung al telefonului dacă în westernul pe care îl urmărea la televizor, secondat de Lia și *ăl mic*, nu ar fi încetat să se tragă focuri năprasnice de armă. Se văzu nevoit să se ridice, bombănind, din fotoliu. Era într-o duminică. Pentru el și ai săi ziua începuse frumos. Neașteptat de frumos. Evadaseră cu mașina unui prieten la Cheia, petrecuseră ceasuri odihnitoare într-un cadru montan, *la iarbă verde*, și sperase ca ziua să se încheie la fel de frumos, în fața televizorului, fără nicio surpriză din afară. Sperase, iar acum telefonul suna bezmetic, nemulțumit parcă de câtă tăcere acumulate în ultimele douăsprezece ore. Ridică receptorul și-și fixă o poziție comodă, așa încât să-l mai poată vedea pe șerif acționând.

— Alo! zise morocănos.

— Căpitanul Viziru? auzi de la celălalt capăt al firului vocea unui bărbat.

— El e, răspunse, fără să-și ascundă nemulțumirea.

— Ah, bine că am dat de dumneavoastră! se bucură celălalt. V-am mai căutat în câteva rânduri și...

Lucian îl întrerupse cu brutalitate (pe micul ecran se dezlănțuise o bătaie în toată legea – zburau pumni, scaune, mese, sticle și, bineînțeles, cowboy).

— Mai scurt... Și mai repede... Cine sunteți și ce doriți?

— Nu pot să vă spun la telefon cine sunt...

— Atunci de ce m-ați sunat? se răsti Lucian destul de tare.

Lia, mirată de izbucnirea lui, se răsuci în fotoliu să vadă ce se petrecea. El îi făcu un semn cu mâna să stea liniștită, să vadă mai departe filmul.

— V-am sunat cu gândul curat de a vă invita încă în seara asta la un *pahar de vorbă*, răspunse prompt necunoscutul, nelăsându-se intimidat de tonul iritat al ofițerului. E în interesul dumneavoastră. Pardon! Nu m-am exprimat corect! În interesul instituției pe care o reprezentați...

— Să lăsăm pe mâine, propuse Lucian, însă în clipa următoare își dădu seama că foarte puțini inși îi cunoșteau numărul de telefon de acasă; constatarea îl făcu să uite de western și îi trezi curiozitatea.

Necunoscutul refuză sec propunerea:

— Trebuie să ne vedem în seara aceasta. Repet, este în interesul Securității să stăm de vorbă.

„De unde și cum a aflat numărul meu de telefon? se întrebă Lucian, din ce în ce mai intrigat. Ce dracu' l-a găsit să mă sune la ora asta, și încă duminică?!“

— Bine, dar cine sunteți?

— Poate o fantomă, râse celălalt scurt și fără ostentație.

— Văd că vă arde de glume...

— Nicidecum. În clipa în care o să ne vedem, o să constatați că n-am exagerat.

Lucian nu mai schiță nicio împotrivire, cedă.

— Unde doriți să ne întâlnim?

— Nu-i încă 9. V-aș ruga respectuos – știu că aveți la îndemână o mașină – să vă rezeșiți până la Arcul de Triumf... E acolo o grădină-restaurant...

— Unde-i și o Alimentară?

— Exact, domnule căpitan. Cum intrați în grădină, pe dreapta. Ultimul rând de mese de lângă zid... Eu am ocupat masa din mijloc, îi explică necunoscutul cu o minuțiozitate ce-l ațâță pe ofițer. Semn de recunoaștere – o *Flacăra* pusă la vedere.

„Asta se pricepe la tehnica întâlnirilor conspirative, aprecie Lucian. Nu se bâlbâie, știe ce vrea.“ Întrebă:

— De unde vorbiți?

— De la telefonul public al localului.

— Sunteți singur?

— Domnule căpitan, nu este cazul să vă neliniștiți. Vă asigur că n-o să regretați că v-am smuls din sânul familiei.

„Se exprimă frumos, curgător, cuvinte alese“, continuă Lucian să mediteze la personalitatea insului ce-l invita la un *pahar de vorbă*. Prelungi înadins discuția:

— Și chiar nu puteți să-mi spuneți cu cine am onoarea?

— Vă rezerv o surpriză... e tot ce vă pot spune.

Lui Lucian i se păru că omul de la celălalt capăt al firului a râs stăpănit.

— Ne cunoaștem, deci?

— Rămâne de văzut...

— În zece-cincisprezece minute sunt acolo.

— Vă mulțumesc. Vă aștept. La revedere!

În momentul în care convorbirea luă sfârșit, Lucian văzu pe micul ecran cum un șerif mic și crăcănat, dar isteț și simpatic, după ce împușcase la repezeală vreo cinci bandiți, își punea cu părere de rău revolverul în toc.

— Ce faci, Lucian, pleci?

Lia îi pusese întrebarea fără a-și lua ochii de la aparat; se anunțau secvențe tari.

— Trebuie...

„Unde scrie că trebuie? se pomeni Lucian luându-se la rost. Ai primit un telefon. Ei și?! Nu ești obligat să răspunzi oricărui necunoscut...”

Ridică receptorul ca să formeze numărul de telefon al colonelului Panait, dar după primele trei cifre se răzgândi. Să-l deranjeze pentru atâta lucru! Nu se cuvea. O fi urmărind și el filmul. Sunt atât de rare ocaziile astea în viața noastră! În schimb, de ce nu l-ar căuta pe Frunză? Formă numărul. Căpitanul era acasă și-i răspunse imediat.

— Ești singur? îl chestionă Lucian prevăzător.

Frunză exclamă jignit:

— Aș! Tu ce crezi, că d'aia sunt celibatar, ca să fiu singur? Vrei să-i auzi glăsciorul? E în baie... Stai c-o chem... Ai amuțit sau mi se pare?

— Te-am înjurat în gând. Ascultă!...

— Să nu cumva să-mi propui să mă ridic de lângă...

— Vorrbaa! Bagă-ți în cap ce-ți spun.

În câteva cuvinte, Lucian îl puse în temă.

— Chiar te duci la întâlnire? se arătă Frunză mirat.

— Mă intrigă faptul că-mi știe numărul de telefon de acasă, mărturisii Lucian gândul care-l săcăia ca o durere surdă de măsele.

Frunză încercă să-l liniștească:

— O fi vreun coleg... s-o fi „sărbătorind“ omu' și o fi vrând să te aibă acolo... altfel cum să te scoată din casă?

— Ți-ar fi telefonat și ție.

— Devii din ce în ce mai convingător, glumi Frunză, dar imediat trecu la un ton serios. Vin și eu cu tine...

— Nu-i cazul. Vezi-ți mai departe de bucuria ta duminicală. Pe mâine!

Un sfert de oră mai târziu, un taxi îl lăsa pe căpitanul Lucian Viziru în fața restaurantului Arcul de Triumf... Simți deodată boarea răcoroasă și înmiresmată ce adia dinspre Parcul Herăstrău și furia împotriva necunoscutului care-l smulse din sânul familiei i se mai potoli un pic. Dintr-o pornire spontană, se răsuci pe loc și se uită în direcția Arcului de Triumf; câteva reflectoare îl dezvăluiau în noapte, parcă mai maiestuos decât îl știa la lumina zilei. Pe deplin liniștit, traversă drumul și trecu pe trotuarul opus. Dinspre grădina-restaurant, concepută ca o anexă bine inspirată a unui magazin alimentar, răzbătea o muzică veselă, răspândită în văzduh de un magnetofon.

„Cum intru în grădină, pe dreapta, își reaminti ofiterul, ultimul rând de mese de lângă zid... masa din mijloc. Semn de recunoaștere – o *Flacăra* pusă la vedere.“ Bruce trecu la un alt gând. „Și dacă-i o farsă? Ah, dacă-i unul dintre colegii noștri, pus pe farse, mamă, ce-i fac!“

Se opri prevăzător la intrarea în grădină. „Dreapta, lângă zid, masa din mijloc.“ Se uită într-acolo... Primul lucru pe care-l descoperi fu o *Flacăra* sprijinită ostentativ de o sticlă de Borsec. Apoi îl descoperi și pe stăpânul revistei, pe cel care-i solicitase întâlnirea, și cu greu își stăpâni o exclamație de uimire. „Ia te uită de unde-mi sare iepurele?! Domnul Pantazi! Ei, asta-i, într-adevăr, o surpriză... De unde naiba a răsărit?“ Îl recunoscuse imediat după părul lins, despărțit de o cărare perfectă și parcă lipit de craniu. „Da, da, el e...”

De ce-o fi refuzat să-și spună numele la telefon? Au trecut, cred, vreo doisprezece ani de când l-am luat la întrebări...“ Și înainte de a face pasul următor, Lucian socoti că ar fi potrivit să joace puțin teatru, să facă pe prostul și să-i arate că nu stă prea bine cu memoria. Cu tactica asta în gând, înaintă fără ezitare spre masa ocupată de Pantazi. Acesta, la rândul său, îl zărise și-l aștepta fără să schițeze vreun gest de nervozitate sau de întâmpinare. Îl lăsă pe ofițerul de securitate să se apropie, să-i adreseze primele cuvinte.

— Îmi permiteți să iau loc la masa dumneavoastră?

— Vă rog, îl pofti Pantazi cu o politețe rece, ca și cum între ei n-ar fi intervenit nicio înțelegere prealabilă.

Puse apoi revista deoparte, dându-i astfel de înțeleș că recunoaște în el pe omul cu care conversase nu demult la telefon.

Lucian se așează și, după ce aruncă o căutătură prin grădină, își opri privirea pe chipul „necunoscutului“. Găsi că Pantazi se trecuse mult. „Oare câți ani o fi având?“ Poate că nu era chiar atât de vârstnic, însă cutele încrustate adânc în jurul gurii cu buze subțiri, pielea parcă veștejită pe umerii obrazilor îl prezentau semenilor ca pe o fință ajunsă la capătul drumului. Purta un costum gălbui, croit dintr-un șantung de pe vremuri, iar la gulerul alb al cămășii, bine scrobbit, își fixase un papion negru. „Are aceeași înfățișare de gentleman ca și acum doisprezece ani, aprecie Lucian. Îi lipsesc doar gambeta și bastonul.“ Îi întâlni ochii mici, ușor adânciți în orbite și aprinși, în clipa aceea, de o patimă lăuntrică.

Simțindu-se studiat, Pantazi lăsă să-i înflorească pe fața-i brăzdată de cute un zâmbet enigmatic. Întrebă:

— Vă mai amintiți de mine?

— Sincer vorbind, nu, minți Lucian și regretă în clipa aceea că abandonase fumatul; i-ar fi plăcut să-și facă de lucru căutându-se prin buzunare după țigări.

Zâmbetul lui Pantazi se metamorfoză într-unul ironic.

— Cum e posibil? În profesia dumneavoastră memoria reprezintă o condiție esențială.

Lucian se prefăcu încurcat, înălță din umeri, subliniindu-și parcă stinghereala.

— Așa e... Nu vă contrazic. Începu să-și frece fruntea – evident își „chinuia memoria“, poate-poate își va aduce aminte. Știți, anii... Mai există apoi, în afara voinței noastre, și probleme biologice... Și-apoi, mi-au trecut pe dinaintea ochilor atâția oameni!

— Uitați-vă bine la mine..., îl îndemnă Pantazi cu o simpatie nedisimulată.

— Mda, parcă v-aș cunoaște, murmură Lucian „jenat“. Iarăși înălță din umeri. Nu știu de unde să vă iau. Brusc, căpitanul imprimă vocii sale un timbru mai sever, mai profesional. Așadar, știți cine sunt, ce profesie am... Ba mai mult, mi-ați dat dovadă că numărul meu de acasă a încetat să mai fie secret... Cel puțin pentru dumneavoastră.

— Chiar nu mă recunoașteți? se arătă Pantazi dezamăgit. Să mă fi schimbat într-atât?

Lucian perseveră în tactica sa.

— De când m-am așezat, mă tot uit la dumneavoastră și-mi scotocesc întruna memoria. Acordați-mi un răgaz... Înainte de asta însă, vă rog să-mi răspundeți cum ați aflat numărul meu de telefon...

— Bineee! se învoi celălalt. O să vă satisfac curiozitatea. Într-una din zile, plimbându-mă haihui pe

Restradă, căci sunt *pensionar*... da, sublinie el, ați auzit bine, *sunt pensionar al statului român*...

Căpitanul Lucian socoti că trebuie neapărat să rețină accentul pus de Tiberiu Pantazi pe ultimele cuvinte. Deveni și mai atent. În același timp, ascultându-l, îi veni în gând cazul „spionului fantomă”. Își aminti că, pe vremea aceea, gentlemanul din fața sa, un modest economist, fusese inclus în cercul suspectilor și că, în absența unor probe, fusese lăsat liber, iar apoi scos definitiv din cauză.

— Cum mă plimbam așa, fără niciun țel precis, mi-ați ieșit în cale dumneavoastră, povesti Pantazi cu o însuflețire ce înregistra un crescendo. Atunci, dintr-o veche pasiune, v-am filat.

Își înalță pentru o secundă sprâncenele cărunte și rare. Părea bucuros că ajunsese la cuvântul *filat*.

— Chiar așa, dintr-o joacă? se miră ofițerul.

— Îhî, se bucură bătrânelul. Vă jur că dintr-un joc în sine... Pe atunci nu-mi închipuiam că voi ajunge în situația de a apela la dumneavoastră. Cum ziceam, v-am filat. Așa v-am aflat domiciliul. După asta, cercetând lista locatarilor, nu mi-a fost greu să constat că apartamentul e pe numele soției. Am dedus că și telefonul trebuie să fie înscris pe numele soției. Precum vedeți, nu m-am înșelat. Și făcusem doar un simplu exercițiu, conchise Pantazi foarte încântat.

Deodată, Lucian se pocni cu palma peste frunte și exclamă „fericit”:

— Stați! Stați puțin... Glasul îi deveni radios. Tiberiu Pantazi! Domnul Tiberiu Pantazi, nu-i așa că sunteți domnul Tiberiu Pantazi?

— Slavă Domnului! răsuflă Pantazi. Pentru un moment, fața i se luminează, întineri, ca apoi să redevină bătrâncioasă. Da, da, eu sunt...

Ospătarul apărură pe neașteptate la masa lor și Lucian redescoperi atmosfera grădinii, muzica, antrenul consumatorilor. Comandă un coniac mare „cinci stele”. După ce ospătarul se depărtă, Pantazi încercă să refacă puntea „sentimentală” ce se străduise s-o construiască spre sufletul ofițerului de securitate. Suspina melancolic:

— Au trecut doisprezece ani! Erați pe atunci un agent tinerel, un *cadru nou* al regimului de la 6 martie... Pantazi se aplecă familiar spre ofițer și urmă: Să știți că în 1952, la prinderea și arestarea lui Richard Brooke de către Securitate, am colaborat și eu, în mod deliberat. Dar asta-i o altă mâncare de pește.

Își îndreptă din nou spinarea. Fața imperturbabilă a lui Lucian Viziru nu-l șocă; stăpânirea de sine a celor cu care se înfruntase de-a lungul unei vieți de om îi era cunoscută. Totuși, când pronunțase numele faimosului spion-fantomă, Richard Brooke, se așteptase să surprindă o tresărire bine strunită. Spuse:

— Vi-l mai amintiți?

Lucian preferă să tacă; nu stătea prea bine „cu memoria”. În sine sa însă se întreba: „Unde naiba vrea să ajungă? Începutul nu-i rău... Că doar nu m-o fi invitat așa, tam-nisam, la o seară de amintiri? Da' mai poți să știi?...”

— Ați trecut atunci pe lângă mine, ba m-ați ținut un timp și sub supraveghere, o supraveghere provocată, impusă de mine – nu văd de ce acum n-aș